

NRV/2011/ADVIES-4

CNAI/2011/AVIS-4

27/06/2011

**Advis van de Nationale Raad voor
Verpleegkunde betreffende het respecteren
door het RIZIV van het KB van 27
september 2006 houdende de lijst van
bijzondere beroepstitels en bijzondere
beroepsbekwaamheden voor de
beoefenaars van de verpleegkunde.**

**Avis du Conseil national de l'art infirmier
concernant le respect par l'INAMI de l'AR
du 27 septembre 2006 établissant la liste
des titres professionnels particuliers et des
qualifications professionnelles
particulières pour les praticiens de l'art
infirmier.**

**Directoraat-generaal Basisgezondheidszorg &
Crisisbeheer**

Gezondheidszorgberoepen
Nationale Raad voor Verpleegkunde
Victor Hortaplein 40, bus 10 - 1060 Brussel

www.health.fgov.be

**Direction générale Soins de Santé primaires &
Gestion de Crise**

Professions des Soins de Santé
Conseil national de l'art infirmier
Place Victor Horta 40, bte 10 – 1060 Bruxelles

www.health.fgov.be

NATIONALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL NATIONAL DE L'ART INFIRMIER	
<i>Advies van de Nationale Raad voor Verpleegkunde betreffende het respecteren door het RIZIV van het KB van 27 september 2006 houdende de lijst van bijzondere beroepstitels en bijzondere beroepsbekwaamheden voor de beoefenaars van de verpleegkunde.</i>	<i>Avis du Conseil national de l'art infirmier concernant le respect par l'INAMI de l'AR du 27 septembre 2006 établissant la liste des titres professionnels particuliers et des qualifications professionnelles particulières pour les praticiens de l'art infirmier.</i>	
NRV/2011/ADVIES-4	*27/06/2011*	CNAI/2011/AVIS-4

Advies van de Nationale Raad voor Verpleegkunde betreffende het respecteren door het RIZIV van het KB van 27 september 2006 houdende de lijst van bijzondere beroepstitels en bijzondere beroepsbekwaamheden voor de beoefenaars van de verpleegkunde.

aan Mevrouw Onkelinx en aan de Administrateur-generaal van het RIZIV

Sinds de maand januari 2011 heeft het RIZIV een nieuwe "revalidatieovereenkomst voor zelfregulatie van diabetes mellitus bij kinderen en adolescenten" gesloten met verscheidene ziekenhuiscentra voor diabetologie.

Het betreft de nieuwe versie van een overeenkomst die sinds meer dan 10 jaar bestaat en die eruit bestaat opvolgconsultaties van de diabeet en opvoedingssessies voor zelfregulatie (hierin opgenomen het verschaffen van het onontbeerlijke materiaal) te voorzien, voor kinderen en volwassenen met diabetes, door een multidisciplinaire equipe met een expertise in de materie, in gespecialiseerde centra.

De doelen en intenties van deze overeenkomst zijn erg lovenswaardig, nuttig voor kinderen en lonend in termen van volksgezondheid.

JAMMERGENOEG stelt men vast dat deze tekst, die werd opgesteld door het RIZIV, geen rekening houdt met de ***bijzondere beroepstitels en -bekwaamheden die officieel erkend worden*** voor het verpleegkundig beroep door de autoriteiten en de opeenvolgende ministers van volksgezondheid sinds meerdere jaren. Wij voegen de tekst van het KB bij dit advies zodat iedereen de gelegenheid wordt geboden om het te respecteren.

Avis du Conseil national de l'art infirmier concernant le respect par l'INAMI de l'AR du 27 septembre 2006 établissant la liste des titres professionnels particuliers et des qualifications professionnelles particulières pour les praticiens de l'art infirmier.

à Madame Onkelinx et à l'Administrateur général de l'INAMI

Depuis ce mois de janvier 2011, l'INAMI a conclu avec de nombreux centres de diabétologie hospitaliers une nouvelle "convention de rééducation en matière d'autogestion du diabète sucré chez les enfants et les adolescents".

Il s'agit de la nouvelle version d'une convention existant depuis plus de 10 ans et qui consiste à prévoir des consultations de suivi du diabète et des séances d'éducation à l'autogestion (en ce compris la fourniture du matériel indispensable), pour des enfants et adolescents diabétiques, par une équipe multidisciplinaire ayant une expertise en la matière, dans des centres spécialisés.

Les objectifs et intentions de cette convention sont tout à fait louables, utiles aux enfants et rentables en termes de santé publique.

MALHEUREUSEMENT on constate que ce texte rédigé au sein de l'INAMI ne tient pas compte des ***titres et qualifications professionnels particuliers officiellement reconnus*** pour la profession infirmière par les autorités et les ministres de la santé publique successifs depuis plusieurs années. Nous joignons à cet avis le texte de l'AR de façon à permettre à chacun de le respecter.

NATIONALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL NATIONAL DE L'ART INFIRMIER	
<i>Advies van de Nationale Raad voor Verpleegkunde betreffende het respecteren door het RIZIV van het KB van 27 september 2006 houdende de lijst van bijzondere beroepstitels en bijzondere beroepsbekwaamheden voor de beoefenaars van de verpleegkunde.</i>	<i>Avis du Conseil national de l'art infirmier concernant le respect par l'INAMI de l'AR du 27 septembre 2006 établissant la liste des titres professionnels particuliers et des qualifications professionnelles particulières pour les praticiens de l'art infirmier.</i>	
NRV/2011/ADVIES-4	*27/06/2011*	CNAI/2011/AVIS-4

1. Vooreerst gebiedt de overeenkomst de verantwoordelijke van de multidisciplinaire equipe, een pediater gespecialiseerd in endocrino-diabetologie, om te werken met **een paramedische equipe, samengesteld uit onder andere beoefenaars van de verpleegkunde**. In overeenstemming met het KB nr. 78 zijn de verpleegkundigen sinds 1974 geen paramedici. Zou het mogelijk zijn dit te signaleren aan de verantwoordelijken van de gepubliceerde teksten van het RIZIV?

2. Men duidt hier eveneens in aan dat **“deze beoefenaars van de verpleegkunde gespecialiseerd moeten zijn in diabetologie”**. Het betreft een fout want in de officiële lijst van bijzondere beroepstitels en -bekwaamheden voor de verpleegkundigen werd sinds 2006 wel een **“bijzondere deskundigheid in de diabetologie”** geïntegreerd, en dus geen specialisatie. Ook hier is de terminologie van groot belang: een bijzondere beroepsbekwaamheid voor de verpleegkundige kan worden behaald na 150 uur bijkomende opleiding terwijl een specialisatie minimum 900 uur vereist na het basisgraduaat / bachelor.

3. Uiterlijk op 1 januari 2016 moeten deze “beoefenaars van de verpleegkunde” in het bezit zijn van **“een getuigschrift ...van een specifieke opleiding als verpleegkundig diabeteseducator voor kinderen en adolescenten”**. Vraagt men dus een andere opleiding dan deze die bedoeld wordt in het vorige punt (“specialisatie in diabetologie”)? Waaruit bestaat dit certificaat? Wat is de link met de officiële lijst van bijzondere beroepstitels en -bekwaamheden? Dit certificaat komt hier niet in voor!

4. Het RIZIV is er zich van bewust dat deze opleiding tot opvoeder in pediatrie diabetologie niet kan georganiseerd worden, maar enkel langs Franstalige kant, en stelt een alternatief voor aan de Franstalige verpleegkundigen: in het bezit zijn van een **“getuigschrift dat de algemene opleiding tot opvoeder gespecialiseerd in diabetologie bekroont”**. Het betreft een ander certificaat, waarvan de naam werd uitgevonden in het kader

1. Tout d'abord la convention oblige le responsable de l'équipe multidisciplinaire, un pédiatre spécialisé en endocrino-diabétologie, à travailler avec **une équipe paramédicale composée entre autres de praticiens de l'art infirmier**. Depuis 1974, conformément à l'AR n°78, les infirmiers ne sont pas des paramédicaux. Serait-il possible de le signaler aux responsables des textes publiés par l'INAMI ?

2. On y indique également que **“ces praticiens de l'art infirmier doivent être spécialisés en diabétologie”**. Il s'agit d'une erreur car la liste officielle des titres et qualifications professionnels particuliers pour les infirmiers a bien intégré depuis 2006 une **« expertise particulière en diabétologie »**, et donc pas d'une spécialisation. Ici aussi le vocabulaire a toute son importance : une qualification professionnelle particulière pour l'infirmier peut s'obtenir en 150 heures de formation complémentaire alors qu'une spécialisation demande au minimum 900 heures après le graduat/bachelier de base.

3. Au plus tard au 1er janvier 2016, ces « praticiens de l'art infirmier » doivent posséder **« un certificat sanctionnant une formation spécifique de praticien de l'art infirmier éducateur en diabétologie pour les enfants et les adolescents »**. Demande-t-on donc une autre formation que celle envisagée au point précédant (« spécialisation en diabétologie ») ? En quoi consiste ce certificat ? Quel lien avec la liste officielle des titres et qualifications professionnels particuliers ? Ce certificat ne s'y trouve pas!

4. Réaliste, l'INAMI envisage que cette formation d'éducateur en diabétologie pédiatrique ne puisse pas s'organiser, mais uniquement du côté francophone, et propose une alternative aux infirmiers francophones : posséder un « certificat sanctionnant **la formation générale d'éducateur spécialisé en diabétologie** ». Il s'agit d'un autre certificat, dont le nom avait été inventé dans le cadre de projets de soins à

NATIONALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL NATIONAL DE L'ART INFIRMIER	
<i>Advies van de Nationale Raad voor Verpleegkunde betreffende het respecteren door het RIZIV van het KB van 27 september 2006 houdende de lijst van bijzondere beroepstitels en bijzondere beroepsbekwaamheden voor de beoefenaars van de verpleegkunde.</i>	<i>Avis du Conseil national de l'art infirmier concernant le respect par l'INAMI de l'AR du 27 septembre 2006 établissant la liste des titres professionnels particuliers et des qualifications professionnelles particulières pour les praticiens de l'art infirmier.</i>	
NRV/2011/ADVIES-4	*27/06/2011*	CNAI/2011/AVIS-4

van de projecten in de thuiszorg die ook gefinancierd worden door het RIZIV. Mogen de patiënten, zonder onderscheid van taal, niet de garantie hebben dat zij verzorgd worden door professionelen met de minimale competenties die op zijn minst gelijk zijn in alle centra?

5. Sinds een twintigtal jaar hebben de verpleegkundigen, maar ook andere beoefenaars van een gezondheidszorgberoep, een **licentie (master) in volksgezondheid met optie opvoeding van de patiënt** verkregen. Waarom werd deze opleiding van hoog niveau, en helemaal aangepast aan deze context, nooit vermeld?

6. In overeenstemming met de aanbevelingen van UNICEF en met het zorgprogramma voor kinderen dat in voege is in de Belgische ziekenhuizen, **moeten de kinderen door verpleegkundigen, waarvan de meerderheid gespecialiseerd is in pediatrie, ten laste genomen worden.** In alle ziekenhuisdiensten voor kinderen is er een percentage van minimaal 75% specialisaties in pediatrie voorzien. Deze overeenkomst eist dat de arts vooreerst pediater is en daarna gespecialiseerd in endocrino-diabetologie. Het zou volkomen logisch zijn dat de meerderheid van de verpleegkundigen, zoniet alle verpleegkundigen, van deze equipes **gespecialiseerd** moeten zijn **in pediatrie en neonatologie.**

7. De financiering voorzien door het RIZIV voor de verpleegkundigen van deze multidisciplinaire equipes zal niet toelaten dat de ziekenhuisinstelling waarvan zij afhankelijk zijn de recente premies, behaald in het kader van het aantrekkelijkheidsplan van Minister Onkelinx, toekennen aan de verpleegkundigen die bijzondere beroepstitels en bekwaamheden bezitten die vereist worden in de normen van hun dienst.

domicile également financés par l'INAMI. Les patients, sans distinction de langue, ne peuvent-ils avoir la garantie d'être soignés par des professionnels aux compétences minimales à tout le moins égales dans tous les centres ?

5. Depuis une vingtaine d'années, des infirmiers, mais aussi d'autres professionnels de la santé, ont obtenu une **licence (master) en santé publique à option éducation du patient.** Pourquoi cette formation de haut niveau et tout à fait adaptée à ce contexte n'est-elle jamais évoquée ?

6. Conformément aux recommandations de l'UNICEF et au programme de soins pour enfants en vigueur dans les hôpitaux belges, **les enfants doivent être pris en charge par des infirmiers majoritairement spécialisés en pédiatrie.** Dans tous les services hospitaliers pour enfants, il est prévu un taux de spécialisation en pédiatrie d'au moins 75%. Cette convention-ci exige que le médecin soit d'abord pédiatre puis spécialisé en endocrino-diabétologie. Il serait tout à fait logique que les infirmiers de ces équipes doivent aussi être majoritairement, si pas tous, **spécialisés en pédiatrie et néonatalogie.**

7. Le financement prévu par l'INAMI pour les infirmiers de ces équipes multidisciplinaires ne permettra pas à l'institution hospitalière dont ils dépendent d'octroyer les récentes primes obtenues dans le cadre du plan d'attractivité de la Ministre Onkelinx pour les infirmiers qui possèdent des titres et qualifications exigés dans les normes de leur service.

NATIONALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL NATIONAL DE L'ART INFIRMIER	
<i>Advies van de Nationale Raad voor Verpleegkunde betreffende het respecteren door het RIZIV van het KB van 27 september 2006 houdende de lijst van bijzondere beroepstitels en bijzondere beroepsbekwaamheden voor de beoefenaars van de verpleegkunde.</i>	<i>Avis du Conseil national de l'art infirmier concernant le respect par l'INAMI de l'AR du 27 septembre 2006 établissant la liste des titres professionnels particuliers et des qualifications professionnelles particulières pour les praticiens de l'art infirmier.</i>	
NRV/2011/ADVIES-4	*27/06/2011*	CNAI/2011/AVIS-4

Alle fouten tonen het quasi niet-bestaan van een overleg tussen de autoriteiten van volksgezondheid en het RIZIV aan. De NRV ziet hierin eveneens de consequente weigering om verpleegkundigen, die afkomstig zijn uit de algemene beroepsorganisaties, aanzienlijke vertegenwoordigers van het beroep en die een macroscopische visie hebben op de verschillende competenties in volksgezondheid, te laten zetelen in deze verschillende beslissingsorganen.

De NRV heeft al identieke problemen gesignaleerd in zijn advies NRV/2010/ADVIES-7 van 5 oktober 2010 betreffende de structurering van het verpleegkundig departement in het rustoord voor bejaarden en het rust- en verzorgingstehuis (ROB en RVT).

Hij wenst dat mevrouw Onkelinx een overleg organiseert tussen de vertegenwoordigers van de NRV en de autoriteiten van het RIZIV. Het lijkt dat dit de beste manier zou zijn om deze misverstanden te vermijden en om de wetgeving rond het verpleegkundig beroep te respecteren.

Toutes ces erreurs démontrent la quasi inexistence d'une concertation entre les autorités de santé publique et l'INAMI. Le CNAI y voit également la conséquence du refus de faire siéger dans ces différents organes de décision des infirmiers issus d'associations professionnelles générales, largement représentatives de la profession et ayant une vision macroscopique des différentes compétences en santé publique.

Le CNAI a déjà signalé des problèmes identiques dans son avis CNAI/2010/AVIS-7 du 5 octobre 2010 relatif à la structuration du département infirmier en maison de repos pour personnes âgées et en maison de repos et de soins (MRPA et MRS).

Il souhaite que Madame Onkelinx organise une concertation entre les représentants du CNAI et les autorités de l'INAMI. Il semble que ce serait la meilleure façon d'éviter ces malentendus et de respecter la législation autour de la profession infirmière.

Anne-Marie Gérard-Solé

*Voorzitster van de Nationale Raad
voor Verpleegkunde.*

*Présidente du Conseil national
de l'art infirmier.*